

## **DODATEK č. 1**

**ke školnímu vzdělávacímu programu „Škola pro všechny“**

### **Adaptační období v 1. ročníku**

**Název školy:** Základní škola a mateřská škola, Kamenický Šenov, nám. Míru 616, příspěvková organizace

**Adresa školy:** nám. Míru 616, Kamenický Šenov, 471 14

**Ředitel školy:** Mgr. Tomáš Vlček

**Kontakt:** e-mail: skola@zsks.cz

**Koordinátoři tvorby ŠVP:** Mgr. J. Hekerlová, Mgr. M. Pajerová

**Číslo jednací:** ZSKS-1083/2026

**Datum vydání dodatku:** 31. 08. 2026

**Účinnost dodatku od:** 1. 9. 2026

## **Úvod**

Tento dodatek ke školnímu vzdělávacímu programu „Škola pro všechny“ upravuje podmínky adaptačního období žáků 1. ročníku, jehož cílem je usnadnit jejich přechod z předškolního vzdělávání do základní školy.

Dodatek vymezuje časové období a základní zásady adaptace, charakteristiku vzdělávacího procesu, způsob hodnocení žáků, sledování jejich individuálního pokroku a informování zákonných zástupců. Součástí dodatku je adaptační záznamový arch zaměřený na rozvoj samostatnosti, pracovních návyků, sociálních a komunikačních dovedností, respektování pravidel a výchozích vzdělávacích dovedností.

Vzdělávání žáků v adaptačním období vychází ze školního vzdělávacího programu „Škola pro všechny“ a klade důraz na individuální přístup, bezpečné třídní klima, činnostní a prožitkové učení a principy formativního hodnocení. V oblastech, které tento dodatek neupravuje, zůstávají ustanovení platného školního vzdělávacího programu beze změny.

## **Charakteristika**

Škola zavádí v 1. ročníku adaptační období, jehož cílem je usnadnit přechod žáků z předškolního vzdělávání do základní školy. Adaptační období podporuje rozvoj samostatnosti, sociálních a pracovních návyků, komunikačních dovedností a vytváření pozitivního vztahu ke škole.

Adaptační období je realizováno v 1. ročníku v době od zahájení školního roku do konce prvního pololetí. V tomto období škola klade důraz na individuální podporu žáků, rozvoj jejich osobnosti, postupné osvojování školních pravidel a budování bezpečného třídního klimatu. Výuka je zaměřena na rozvoj klíčových kompetencí prostřednictvím činnostního a prožitkového učení.

Adaptační období nemění učební plán, časovou dotaci vyučovacích předmětů ani povinnost naplňovat očekávané výstupy školního vzdělávacího programu. Adaptační prvky jsou začleňovány do výuky prostřednictvím přiměřených metod, forem práce, diferenciac a individualizace vzdělávání.

## **Hodnocení**

V průběhu adaptačního období škola upřednostňuje formativní, slovní a kriteriální hodnocení, které poskytuje žákovi průběžnou zpětnou vazbu, podporuje jeho další učení, sebereflexi a odpovědnost za vlastní učení.

Pokroky žáků jsou zaznamenávány prostřednictvím adaptačních záznamových archů, které slouží ke sledování rozvoje žáka v těchto oblastech:

- samostatnost a sebeobsluha,
- organizace práce a pracovní návyky,
- sociální a komunikační dovednosti,
- dodržování třídních pravidel,
- výchozí a rozvíjené vzdělávací dovednosti.

O způsobu hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. Způsob hodnocení se řídí platnými pravidly hodnocení, která jsou součástí školního řádu.

Adaptační záznamový arch a závěrečná hodnoticí zpráva za adaptační období představují doplňující nástroje pedagogického pozorování a nenahrazují vysvědčení nebo výpis z vysvědčení.

Poznatky získané prostřednictvím adaptačního záznamového archu slouží zejména k plánování pedagogické podpory. Podklady pro hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých vyučovacích předmětech jsou získávány a posuzovány podle pravidel hodnocení uvedených ve školním řádu a ve vztahu k očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu.

### **Informování zákonných zástupců**

Zákonní zástupci jsou průběžně informováni o adaptaci a individuálním pokroku žáka prostřednictvím konzultací, třídních schůzek a komunikačního systému školy. Na konci adaptačního období je zpracována závěrečná hodnoticí zpráva za adaptační období, která doplňuje hodnocení uvedené na vysvědčení nebo výpisu z vysvědčení. Získané poznatky slouží k plánování další vzdělávací podpory žáka a k informování zákonných zástupců o jeho dosaženém pokroku a možnostech dalšího rozvoje.

### **Základní pravidla**

- adaptační období probíhá v 1. ročníku od začátku školního roku do konce prvního pololetí
- v průběhu adaptačního období škola upřednostňuje formativní, slovní a kriteriální hodnocení
- způsob hodnocení na vysvědčení se řídí pravidly hodnocení, která jsou součástí školního řádu
- cílem je podpora adaptace žáka na školní prostředí a rozvoj jeho samostatnosti, sociálních dovedností a pracovních návyků
- důraz je kladen na individuální pokrok žáka, nikoliv na jeho srovnávání s ostatními
- hodnocení je průběžné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné

- adaptační záznamový arch slouží k zachycení pokroku žáka a k plánování jeho další vzdělávací podpory
- zákonní zástupci jsou průběžně informováni prostřednictvím záznamového archu, zpráv v systému Bakaláři, konzultací a třídních schůzek

## **ADAPTAČNÍ ZÁZNAMOVÝ ARCH**

Záznamový arch je nástrojem průběžného pedagogického pozorování. Neslouží ke stanovení diagnózy, k porovnávání žáka s ostatními žáky ani k mechanickému určování hodnocení na vysvědčení. Při posuzování se přihlíží k věku, individuálním vzdělávacím potřebám, zdravotnímu stavu, jazykovým možnostem žáka a doporučením školského poradenského zařízení.

Jednotlivé položky jsou posuzovány podle orientační škály: S – zvládá samostatně, OP – zvládá s občasnou podporou, PP – zvládá s pravidelnou podporou, R – dovednost se rozvíjí, NP – zatím nelze posoudit. Záznam zachycuje stav dovednosti v době pedagogického pozorování a může být doplněn poznámkou pedagoga.

### **Samostatnost a sebeobsluha**

- Samostatně si připraví a uklidí aktovku podle rozvrhu
- Rozpozná své věci a pomůcky (neplete si je se spolužáky)
- Zvládá přezouvání a oblékání samostatně nebo s přiměřenou podporou
- Udrжуje pořádek v penálu a aktovce
- Orientuje se ve třídě a najde si své pracovní místo
- Orientuje se v budově školy (WC, jídelna, šatna)
- Dokáže vhodným způsobem sdělit svou potřebu a dodrжуje dohodnutý režim
- Dodrжуje hygienické návyky (mytí rukou po WC, před jídlem)

### **Pracovní návyky a organizace práce**

- Zahájí práci po zadání samostatně nebo s přiměřenou podporou
- Pracuje po přiměřeně stanovenou dobu (udrží aktivitu)
- Při samostatné práci respektuje potřebu klidného pracovního prostředí
- Dokončí úkol v rámci vymezeného času
- Přechází mezi činnostmi podle pokynů
- Reaguje na signál pro změnu činnosti (např. klapnutí, zvonek)
- Rozumí přiměřenému jednoduchému zadání a podle potřeby si vyžádá vysvětlení

### **Sociální chování a vztahy**

- Vstupuje do komunikace přiměřeným způsobem
- Požádá o hračku nebo pomůcku vhodným způsobem
- Respektuje osobní prostor druhých
- Dodrжуje pravidla hry ve skupině

- Postupně se učí zvládat neúspěch a přijímat výsledek hry
- Řeší drobný konflikt slovně a bezpečně
- Čeká na svou řadu při činnosti

## **Komunikace a porozumění**

- Rozumí jednoduchému pokynu a reaguje na něj samostatně nebo s podporou
- Ptá se, když něčemu nerozumí
- Sdělí základní potřebu (WC, žízeň, pomoc)
- Udrží pozornost při krátkém výkladu (cca 5–10 min)
- Zapojuje se do rozhovoru ve třídě
- Umí zopakovat zadání vlastními slovy
- Naslouchá druhému a postupně se učí nepřerušovat

## **Pravidla třídy a režim dne**

- Dodržuje domluvená třídní pravidla samostatně nebo s přiměřenou podporou
- Reaguje na „tichý signál“ (ztišení, pozornost)
- Přechází mezi hodinou, přestávkou a jídlem přiměřeným a bezpečným způsobem
- Pamatuje si základní denní režim
- Přizpůsobí chování aktuální situaci (výuka vs. přestávka)
- Respektuje pokyny k bezpečnosti
- Pohybuje se ve třídě bez ohrožení sebe i ostatních
- Uvědomuje si důsledky svého chování (po upozornění reaguje)

## **Grafomotorika a pracovní dovednosti**

- Osvojuje si funkční úchop psacího náčiní a při práci postupně uvolňuje ruku
- Při psaní zaujímá přiměřenou pracovní polohu
- Dodržuje liniaturu, orientuje se na řádku, respektuje jeho hranice a nepřeskakuje mezi řádky, orientuje se v prostoru stránky
- Napodobí jednoduché čáry, tvary a grafické prvky podle předlohy
- Zvládá grafomotorické prvky – svislé a vodorovné čáry, kruhy, oblouky, vlnovky, smyčky, spirály a šikmé čáry
- Při vybarvování se snaží respektovat hranice plochy
- Spojuje body podle vzoru

## **Předmatické dovednosti**

- Porovnává – rozlišuje (více, méně, stejně)
- Třídí předměty podle barvy, tvaru, velikosti nebo druhu a dokáže pojmenovat zvolené pravidlo

- Seřadí předměty podle velikosti, délky, množství nebo pořadí
- Vytváří skupiny – pozná, co do skupiny patří a co do ní nepatří
- Určí počet prvků, vytvoří skupinu s daným počtem
- Vyjmenuje čísla ve správném pořadí, případně pokračuje od zadaného čísla
- Pozná a pojmenuje základní číslice, přiřadí číslici k odpovídajícímu množství
- Prakticky řeší jednoduché úlohy typu „přidej“, „uber“, „kolik je dohromady“ nebo „kolik zbývá“
- Rozdělí malé množství na dvě části různými způsoby
- Orientuje se v čase a posloupnosti – rozlišuje před–po, dříve–později, ráno–večer, včera–dnes–zítra
- Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary

## **Čtenářské předpoklady a počáteční čtenářské dovednosti**

### **Zrakové vnímání**

- Soustředí se na obrázek, text nebo pracovní plochu a všímá si podstatných detailů
- Rozpozná shodné a odlišné obrázky, tvary, symboly a písmena
- Najde drobné rozdíly, chybějící část nebo změnu v obrázku
- Zapamatuje si a pozná obrázky, tvary, symboly nebo jejich pořadí
- Rozpozná části celku, najde určitý prvek ve složitém obrázku
- Složí obrázek z částí, puzzle nebo doplní neúplný tvar
- Rozlišuje nahoře–dole, před–za, vedle, mezi, vpravo–vlevo
- Umísťuje předměty podle pokynu a orientuje se na ploše
- Zná pravou a levou stranu na sobě, případně na druhé osobě
- Orientuje se na řádku a stránce – postupuje zleva doprava a shora dolů
- Rozlišuje barvy

### **Sluchové vnímání**

- Soustředí se na mluvené slovo, reaguje na pokyn
- Pozná stejné a odlišné zvuky, rozliší podobně znějící hlásky a slova
- Zopakuje slova, větu, říkanku
- Určí první a případně poslední hlásku ve slově
- Vytleská slabiky a určí jejich počet
- Rozliší krátkou a dlouhou samohlásku
- Pozná, která slova se rýmují, případně doplní jednoduchý rým
- Rozumí jednoduchému zadání a dokáže je splnit
- Zapojuje se do komunikace s ohledem na své individuální řečové a jazykové možnosti

## **Závěrečná ustanovení**

Tento dodatek je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu „Škola pro všechny“ a upravuje podmínky realizace adaptačního období v 1. ročníku základního vzdělávání.

V oblastech, které nejsou tímto dodatkem upraveny, se vzdělávání žáků 1. ročníku řídí školním vzdělávacím programem „Škola pro všechny“, školním řádem a platnými právními předpisy.

Dodatek byl projednán pedagogickou radou dne 31. 08. 2026 a školská rada se k jeho návrhu vyjádřila dne 24. 08. 2026. Způsob hodnocení žáků na vysvědčení se řídí platnými pravidly hodnocení, která jsou součástí školního řádu.

Tento dodatek nabývá účinnosti dne 1. 9. 2026.

V Kamenickém Šenově dne: 31. 08. 2026

Ředitel školy:

.....

**Příloha č. 1 dodatku: Adaptační záznamový arch žáka 1. ročníku**